

IZDELAVA IN UPORABA IGRAČ ZA PAPIGE

Druga področja

Šola: SREDNJA ELEKTRO-RAČUNALNIŠKA ŠOLA MARIBOR

Avtorica: LARA ŽITNIK

Mentorica: HELENA STERNAD

Maribor, 2023

KAZALO

1.	UVOD	1
1.1	Opredelitev problema	2
1.2	Hipoteze.....	2
2.	TEORETIČNA VSEBINA	3
2.1	Splošno o papigah.....	3
2.2	Prehrana papig	4
2.3	Težave s hormoni in obdobjem parjenja.....	5
2.4	Igrače	6
2.4.1	Izdelava igrač	6
2.4.2	Nevarni materiali.....	7
2.4.3	Nevarne igrače.....	7
3.	METODOLOGIJA DELA	10
3.1	Anketa.....	10
3.2	Ugotovitve	17
3.3	Analiza spletnih trgovin.....	18
3.4	Analiza fizičnih trgovin	18
4.	RAZISKAVA SLOVENSKEGA TRGA.....	19
4.1	Spletne trgovine.....	19
4.1.1	ARO spletna trgovina za male živali.....	19
4.1.2	BUBA trgovina za živali	20
4.1.3	ABC ZOO	21
4.1.4	Štef 4 pets and more	22
4.2	Fizične trgovine	22
4.2.1	Premium Pet Europark	22

4.2.2	Mr. Pet Maribor.....	23
4.2.3	Hoby Pet Center Hoče.....	24
5.	RAZISKAVA TUJEGA TRGA.....	25
5.1	Bird Tricks.....	25
5.2	Planet pleasures	25
5.3	ParrotJOY	26
6.	UGOTOVITVE PRIMERJAV TRGOVIN ZA MALE ŽIVALI.....	27
7.	IZDELAVA IGRAČ	28
7.1	Izbor dizajnov	28
7.2	Pregled materiala	28
7.3	Izdelava.....	29
8.	PRIMERJAVA.....	36
8.1	Holland komet igrača za ptice	36
8.2	Back ZOO nature crazy coconutti x-small	37
8.3	Bird jewel igrača za ptice	37
8.4	Birrdeez igrača za ptice.....	38
8.5	Petlala igrača za papige	39
8.6	Primerjava.....	39
9.	DRUŽBENA ODGOVORNOST.....	40
10.	ZAKLJUČEK.....	41
10.1	Splošen zaključek.....	41
11.	VIRI IN LITERATURA	44

KAZALO SLIK

Slika 1: Papiga pri uničevanju prenosnega računalnika.....	3
Slika 2: Primer nekvalitetne hrane za papige	4
Slika 3: Happy hut igrača za papige.....	7
Slika 4: Primer palice iz bombažne vrvi	8
Slika 5: Primer igrače iz bombažne vrvi	8
Slika 6: Ara z zvončkom, zataknjenim na jeziku	9
Slika 7: Igrači za papige	19
Slika 8: Neprimerne igrače za papige	20
Slika 9: Varne igrače za papige.....	21
Slika 10: Primeri varnih igrač, ki so na voljo na tej spletni strani	22
Slika 11: Slike iz trgovine Premium Pet	23
Slika 12: Igrače za papige na voljo v trgovini Mr. Pet.....	23
Slika 13: Igrače za papige, ki so na voljo v tej trgovini	24
Slika 14: Komplet igrač, ki ga ponujajo v trgovini Bird Tricks.....	25
Slika 15: Primeri varnih igrač, ponujenih na tej strani.....	26
Slika 16: Primeri igrač iz te trgovine ParrotJOY	26
Slika 17: Skice igrač.....	28
Slika 18: Pobarvani oblanci in kosi lesa med sušenjem.....	29
Slika 19: Narejeni oblanci	29
Slika 20: Sestavljanje prve igrače »Venček«	30
Slika 21: Izgled končane igrače »Venček«	31
Slika 22: Končana igrača »Steber z vzorčki«.....	31
Slika 23: Končana igrača »Stolp žogic«	32
Slika 24: Končana igrača »Kvadratki«.....	33
Slika 25: Končana igrača »Peščena ura«.....	33
Slika 26: Končana igrača »Hobotnica«.....	34
Slika 27: Uničena igrača »Peščena ura«	35
Slika 28: Uničena igrača »Steber z vzorčki«	35
Slika 29: Holland komet igrača za papige.....	36
Slika 30: Igrača za papige	37

Slika 31: Bird jewel igrača za ptice.....	37
Slika 32: Birrdeeez igrača za ptice	38
Slika 33: Petlala igrača za papige.....	39

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Koliko papig imate doma?	10
Grafikon 2: Kako pogosto kupujete/izdelujete igrače za papige?	11
Grafikon 3: Koliko igrač ima vaša papiga na voljo v svoji kletki?	11
Grafikon 4: Kje dobivate igrače za papige?	12
Grafikon 5: Če igrače kupujete, jih kupite v Sloveniji ali od kje drugje?	12
Grafikon 6: Če jih delate sami kje kupite material?	13
Grafikon 7: Iz kakšnih materialov so po navadi igrače, ki jih kupujete?	13
Grafikon 8: Če iz naravnih, katere materiale najpogosteje?	14
Grafikon 9: Če kupujete lesene igrače, kakšen les uporabljate?	15
Grafikon 10: Ali kupujete/izdelujete barvane ali nebarvane igrače?	16
Grafikon 11: Kako dolgo povprečno zdržijo igrače?	16

KAZALO TABEL

Tabela 1: Primerjave igrač	39
----------------------------------	----

POVZETEK

V tej nalogi se bom ukvarjala z izdelavo naravnih, varnih igrač za papige vseh velikosti in vrst. Najprej bom podrobneje raziskala o papigah na splošno, njihovem obnašanju, prehrani, zdravju ter pomembnosti igrač v življenju papig v ujetništvu. Prav tako bom raziskala tudi nevarnosti, ki jih lahko povzročajo določene igrače, ter razloge, zakaj so nekatere igrače papigam neprimerne oziroma za njih nevarne. Naredila bom tudi svoje igrače, pri katerih se bom trudila, da bodo čim bolj naravne, varne, ter zanimive. Vse igrače bodo narejene iz popolnoma naravnih, papigam varnih materialov in pobarvane z živilskimi barvami. Veliko uporabljenega materiala bo tudi domačega proizvoda, tako lahko namreč zagotovim, da izdelki v nobeni fazi izdelave niso bili v stiku z nevarnimi snovmi, kot so pesticidi, insekticidi itd. Materiali, ki jih bom uporabljala za izdelavo igrač so različne vrste lesa, papir, palmovi listi, nebarvana vrv iz jute, papirnate slamice, posodice za mafine, koruzni storži ipd. V nalogi bom raziskovala varnost in uporabnost naših igrač, ki jih bom izdelala sama ter igrač, ki so trenutno na trgu. Prav tako bom primerjala varnost uporabljenega materiala in igrač med različnimi ponudniki ter popularnost različnih oblik, materialov ter barv pri različnih papigah.

KLJUČNE BESEDE

Papige, igrače, materiali, zdravje, nevarnosti, prehrana.

ABSTRACT

In this assignment, I will be making natural and safe toys for parrots of all sizes and species. First I will do some research in detail about parrots in general, about their behaviour, diet, health and about the importance of toys in lives of captive parrots. I will also research the dangers of different toys and reasons as to why some toys are unsuitable or dangerous. I will also be making my own toys, where I will try my best, to make them as natural, safe and interesting as possible. All toys will be made from completely natural, parrot-safe materials and painted with food coloring. Much of the material used will also be homegrown, as that is the only way that I can guarantee that the products were not in contact with any dangerous substances, such as pesticides, insecticides, etc. in any stage of production. Materials, that I will use to make the toys will be different kinds of wood, paper, palm leaves, undyed jute rope, paper straws, muffin

cups, corn cobs, etc. In this assignment I will research the safety and usability of my toys, and compare them to the toys that are currently on the market. I will also be comparing the safety of the used materials and toys from different producers and the popularity of different shapes, materials or colors with different parrots.

KEY WORDS

Parrots, toys, materials, health, dangers, diet.

1. UVOD

Lastniki papig imajo pogosto težave z uničujočo naravo svojih pernatih ljubljencev. Papige, še posebej večje vrste, imajo namreč v kljunu zelo veliko moči in jim uničevanje pisal, knjig, prenosnih računalnikov in podobno ne predstavlja večjih težav. Ker so tudi zelo radovedne in pametne, je pred njimi zelo težko pravočasno skriti razne predmete.

Zelo preprosta rešitev za ta problem je, da jih zamotimo z igračami. Njihove narave namreč ne moremo spremeniti in dobro je, da jo tudi spodbujamo, saj papigam omogoča raziskovanje, jih spodbuja k razmišljanju in urjenju njihovih sposobnosti reševanja problemov. Prav tako jih tudi zamoti, saj so papige kot majhni otroci – če jim je dolgčas začnejo riniti v težave, kričati za pozornost ipd. Vendar je lomljenje igračk za njih tudi dobro, saj si s tem brusijo kljun, ki jim neprestano raste. Če ta ni ustrezno zbrušen lahko prekomerno zraste ter papigi oteži prehranjevanje ali jo celo poškoduje.

Namen te raziskovalne naloge je izdelati čim bolj varne igrače za papige ter preizkusiti katere barve, oblike, materiali in velikosti so jim ljubše. Namen imam tudi raziskati slovenski in tuj trg z igračami za papige ter primerjati ponujene igrače z našimi.

1.1 Opredelitev problema

Slovenski trg ponuja zelo malo kvalitetnih in varnih igrač za papige. Sama sem z iskanjem igrač za papige, po trgovinah z opremo za hišne ljubljence, imela veliko težav, zato sem se jih odločila izdelati sama.

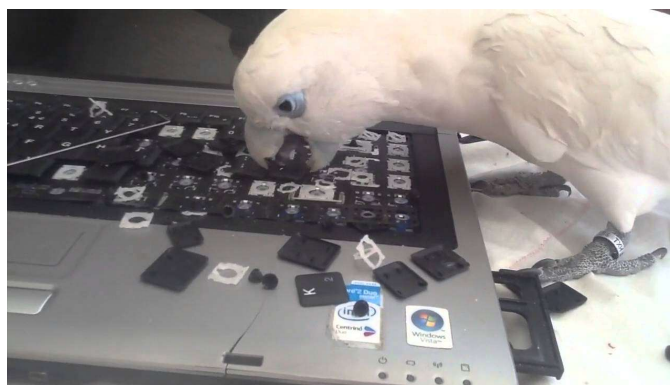
1.2 Hipoteze

- 1) Na slovenskem trgu je zelo malo igrač za papige.
- 2) Igrače niso barvane z naravnimi barvami ali narejene iz naravnih materialov.
- 3) Veliko je igrač z bombažnimi vrvmi, zvončki, ogledali ali drugimi potencialno nevarnimi dodatki.
- 4) Varnih igrač za papige, ki so narejene iz naravnih materialov je zelo malo.
- 5) Na tujem trgu najdemo več igrač, ki so varne za papige, kot na našem.
- 6) Papige imajo raje barvane igrače, kot nebarvane.
- 7) Papige imajo raje igrače iz več različnih materialov, z različnimi teksturami.
- 8) Različne papige imajo rade različne igrače.

2. TEORETIČNA VSEBINA

2.1 Splošno o papigah

Papige so po naravi zelo radovedna in uničujoča bitja. V divjini cele dneve prosto letajo naokoli in iščejo hrano. Da bi do hrane prišle, lomijo razne orehe, lupine kokosov, luščijo lubje z dreves, trgajo vejice. Za to porabijo ogromno energije hkrati pa z raziskovanjem ter reševanjem problemov urijo svojo miselnost in iznajdljivost.

Slika 1: Papiga pri uničevanju prenosnega računalnika
Vir: <https://www.youtube.com/watch?v=pMR0mgxsjH8>

V divjini jim tak način življenja zelo dobro služi, v ujetništvu pa ljudje teh njihovih lastnosti ne cenimo ravno najbolj. Vsak lastnik papige se je že moral kdaj posloviti od kakšnega kosa pohištva, kakšne knjige, pisala, ki ga ni pravočasno skril. Slika 1 lepo prikazuje papigo pri uničevanju prenosnega računalnika. Čeprav papige tega ne počnejo zlonamerno, temveč le iz radovednosti ali dolgčasa, nam lahko s svojim raziskovanjem in igro povzročijo ogromno škode in stresa. Vsa ta energija, ki bi jo papiga v divjini porabila z gibanjem, raziskovanjem, plezanjem in uničevanjem, ji je v ujetništvu odveč. Pri papigah se zato velikokrat začne z neprestanim kričanjem za pozornost, grizenjem pohištva, v skrajnih primerih se lahko pojavi tudi puljenje perja.

Velik problem nastane tudi, ko lastniki papig o svojih ljubljenceh ne vedo dovolj. Ptico si namreč kupijo le iz radovednosti ali otrokove želje, morda jih je prepričal kakšen video s spleta ali reklama, nihče pa se pravzaprav ne pozanima kako je za njih potrebno skrbeti. Čeprav so svetovno ene izmed najpopularnejših ljubljencev, so hkrati tudi najbolj zavržen ljubljencek. Papige so namreč zelo zahtevne za vzdrževanje. So zelo pametne in socialne živali, kar pomeni, da potrebujejo ogromno pozornosti in mentalne stimulacije. Potrebujejo tudi ogromno prostora

in igrač, prav tako pa je njihova prehrana dokaj zapletena in prav velik problem življenja ptic v ujetništvu je njihova prehrana. (Bird Tricks, 2019)

2.2 Prehrana papig

Hrana, ki jo trgovine prodajajo in razglašajo kot »popolno prehrano za papige«, je namreč še daleč od tega. Po navadi zasledimo kakšne semenske mešanice, ki vsebujejo ogromno maščob ali brikete s sušenim sadjem in barvili, ki prav tako niso primerna za naše ljubljence.

Prevelika količina maščob ali sladkorja (ki ga je v suhem sadju ogromno), na papige zelo slabo vpliva. Povzroča razne zdravstvene težave in bolezni, prav tako pa papiga s takšno hrano pridobi dosti več energije, kot je v ujetništvu uspe porabiti. (Bird Tricks, 2020)

Na sliki 2 je prikazan primer nekvalitetne hrane za papige, ki jo ponujajo v prodajalnah za papige.

Slika 2: Primer nekvalitetne hrane za papige

Vir: <https://www.mrpetsi/versele-laga-prestige-premium-za-velike-papige-zako-1-kg-p-24724.aspx>

Tudi, če smo zelo vešči lastniki in si prizadevamo, da papigo čim več spuščamo iz kletke ter spodbujamo k gibanju in igranju z igračami, v ujetništvu nikakor ne moremo doseči stopnje gibanja, kot jo lahko dosežejo v divjini, zato moramo biti pri papigah v ujetništvu še posebej previdni pri njihovi prehrani.

Papige se v divjini prehranjujejo predvsem z zelenjavo, nezrelim sadjem ter oreščki. Oreščki in semena so za papige sicer dobri, vendar le v majhnih količinah, saj vsebujejo velike količine maščob. V divjini vse te maščobe porabijo, v ujetništvu pa se le nabirajo.

Prehrana papig bi morala temeljiti pretežno na razni zelenjavi, vsebuje pa lahko tudi malo sadja in oreškov. Oreščke in semena lahko uporabimo tudi kot priboljške, saj jih imajo papige zelo rade in jih ne vključimo v redno prehrano, temveč jih hranimo le v majhnih količinah, kot

dodatek. Če jih ne vključimo v redno prehrano, imajo za papige tudi večjo vrednost in se jim splača dosti bolj potruditi, da pridejo do njih. Tako jih lahko enostavno naučimo nove trike ali jih odvadimo kakšnih neprijetnih navad, kot na primer neprestano kričanje za pozornost ali uničevanje pohištva. Najlažje jih je odvaditi tako, da nagradimo dobro vedenje in ignoriramo slabo. Papige so zelo socialna in glasna bitja zato moramo biti še posebej previdni, da ne reagiramo premočno, če naredijo kaj, česar ne želimo.

Na primer, če se papiga dolgočasi med tem ko mi nekaj delamo in ji ne posvečamo pozornosti, se bo odločila iz dolgčasa ali radovednosti gristi kakšen kabel, naša reakcija pa je da skočimo in povzdignemo glas, papiga tega zelo verjetno ne bo videla kot negativno, saj bo dobila točno to, kar si želi – pozornost. Papige niso tako kot psi ali mačke, ki bi se ustrašili našega povzdignjenega glasu. So namreč zelo glasne živali že po naravi in bi lahko naše kričanje razumele kot navdušenje in ne kot jezo. Na tak način pticam z glasnim kričanjem, ko naredi kaj narobe, sporočamo ravno nasprotno, kot bi želeli in papiga bo to razumela kot »Če grizem kabel, dobim pozornost in lastnik bo nad tem zelo navdušen in vesel«.

Papige razmišljajo čisto drugače kot mi, zato je zelo pomembno, da se o njih prej dobro pozanimamo, preden sploh pomislimo na nakup živali. Za prijetno sobivanje je pomembno, da razumemo njihovo obnašanje in kretnje, ter da tudi upoštevamo kaj nam sporočajo in vemo kako ustrezno skrbeti za njih.

2.3 Težave s hormoni in obdobjem parjenja

Prevelika količina maščob v prehrani pri papigah lahko povzroči tudi hormonska neravnovesja, saj se ko je v divjini hrane in maščob v izobilju, prične obdobje parjenja.

Ptice tako postanejo zelo teritorialne in napadalne. V svoji jati si zberejo partnerja, s katerim po tem ostanejo celo življenje, saj so monogame živali. Na svojega partnerja se tako zelo navežejo ter ga ščitijo in drugim ne pustijo, da bi se mu sploh približali.

V ujetništvu lahko to postane zelo nevarno, še posebej pri večjih vrstah. Papige si za partnerja namreč izberejo eno osebo, vse ostale pa začnejo napadati takoj, ko se približajo tej osebi. Začnejo lahko tudi neprestano kričati, ko te osebe ni v bližini ter na splošno postanejo agresivne. Lastniki tako vedenje pogosto še potencirajo, ker jim je všeč, ko se papiga »carta« ter naenkrat dovoli, da jo božamo po trupu, pod krili, repu... Papige žal niso kot psi in mačke in ne dojemajo božanja tako kot bi si mi mislili. V divjini se med seboj zelo malo dotikajo, zato dostop do

svojega perja pustijo le partnerju. Ostale papige se lahko dotikajo le perja na glavi in vratu, saj tam papiga ne doseže sama sebe, da bi si očistila perje, zato tudi ostalim papigam pusti, da ji pomagajo. Tako, ko se papige dotikamo povsod po trupu in jo božamo še pod krili s tem njej sporočimo da smo njen spolni partner, kar ni v redu.

Previdni moramo biti tudi glede količine in kvalitete spanca, ki ga dobivajo naše papige, saj ga potrebujejo dosti več, kot mi. Papige potrebujejo povprečno okoli 12 ur spanja na noč. Premalo spanja zelo slabo vpliva na njihovo vedenje in še poslabša težave z hormoni. (Bird Tricks, Horror-Moans, 2020)

2.4 Igrače

Kot sem v tej nalogi že večkrat omenila, so papige zelo socialna bitja. V divjini živijo v ogromnih jatah in delujejo kot skupina. Tako kot v divjini, tudi v ujetništvu potrebujejo družbo. Jato jim predstavljamo mi ljudje, zato moramo poskrbeti, da jim posvetimo čim več pozornosti in našega časa. To žal ni vedno mogoče, saj imamo službo, šolo, prijatelje in ne moremo vsega svojega časa posvetiti našim pernatim ljubljencem. Tukaj pridejo na vrsto igrače. Kletka papigi nikoli ne sme biti zapor. Predstavljati ji more sobo, v kateri z veseljem preživlja tudi velike količine časa. To lahko omogočimo z igračami, saj papigo zaposlijo takrat ko nas ni. V njih lahko tudi skrijemo razne priboljške, da jih še bolj spodbudimo k iskanju in razmišljanju. Igrače imajo tudi dober vpliv na telesno zdravje ptice, saj si na njih lahko brusijo kljun, hkrati pa jih spodbujajo h gibanju.

2.4.1 Izdelava igrač

Zelo pomembno je kakšni materiali se uporabljajo pri izdelavi igrač, saj papige raziskujejo s svojimi kljuni, kar pomeni da lahko kakšen košček tudi zaužijejo. Če je material s katerim se igrajo zanje strupen ali škodljiv je to lahko za njih zelo nevarno.

Pri izbiri materiala, kot je les moramo biti zelo previdni, saj je veliko vrst lesa namreč toksičnih za naše ptice. Na primer les avokada, hrasta, oreha ali češnje je našim pticam strupen, zato jim ga nikoli ne smemo ponuditi. (BirdSafe, 2000)

Pomembna je tudi trdota igrač, saj papigi igrača ne bo zanimiva, če je ne more uničiti. Igrače morajo biti zanimivih barv in oblik, da bodo pritegnile njihovo pozornost.

2.4.2 Nevarni materiali

Pri izdelavi igrač nikoli ne uporabimo lepila ali barv, saj so toksične za ptice, kakšen košček le tega pa papige lahko tudi pogoltnejo in jim lahko ustavi prebavo. Na mesto klasičnih barv, ki morebiti vsebujejo kakšne kemikalije ali druge nevarne sestavine, pa lahko za barvanje igrač uporabimo živilske barve.

Usnje smemo pri igračah uporabiti le, če je rastlinsko strojeno, saj so pri izdelavi navadnega prisotne mnoge nevarne kemikalije. Kovinski deli morajo biti narejeni iz nerjavečega jekla, previdni pa moramo biti, da jih ptica ne more zaužiti ali se na njih zatakni s kljunom ali s kakšnim krempljem.

Bombaž je prav tako zelo nevaren za naše pernate prijatelje. Niti bombaža so zelo močne in težke za pregrizniti, kar predstavlja nevarnost, saj se ptica lahko v njih zaplete in jih ne more raztrgati. To lahko potem vodi do hudih poškodb ali zadušitve. Prav tako se lahko ptica z njim zastrupi če je obdelan z nevarnimi snovmi. Nevarnost predstavljajo tudi koščki blaga, ki jih ptica lahko odgrizne in zaužije. Ti se ji potem nalagajo v golši, želodcu ali črevesju, dokler ne pride do blokade in ptica umre. (Bird Tricks, 2014)

2.4.3 Nevarne igrače

Pri nakupovanju igrač moramo biti zelo pozorni na kvaliteto in varnost izdelanih igrač, saj je veliko igrač na trgu nevarnih za naše pernate prijatelje.

Slika 3: Happy hut igrača za papige

Vir: <https://www.mimovrste.com/pticje-kletke/webhiddenbrand-zavetisce-za-papige-happy-hut-100096157753>

Primer take igrače je Happy hut, gugalnica za papige, ki jo prikazuje slika 3. Na prvi pogled se zdi kot luškana gugalnica, je mehka, topla in živih barv, ki jo papige obožujejo. V resnici pa

za papige v ujetništvu predstavlja velik problem. Gugalnica je namreč popolne velikosti in oblike kot bi bilo gnezdo manjših vrst papig. Prav tako je mehka in objema celotno telo ptice, ko je ta v njej. To pri papigah povzroča teritorialnost, agresivnost, sproža tudi hormonsko stanje in papige spodbuja k parjenju. Teh lastnosti pri ljubljenskih seveda ne želimo, zato je najboljša da se teh igračk izogibamo. Happy hut gugalnica so prav tako najnevarnejši produkt za papige, ki se pojavlja na prodajnih policah. Je produkt, ki je do sedaj povzročil več poškodb in smrti, kot kateri koli drug produkt za papige doslej. Zelo velik problem je, da so narejene iz blaga. Papige obožujejo blago, ker je mehko, toplo in prijetno. Papige ga zato zelo radi grizejo in trgajo, pri čem pa nastane dosti niti, v katere se lahko papiga zelo hitro zaplete. Če ne opazimo pravi časa se lahko tudi zgodi, da se papiga močno poškoduje ali zaduši. (Bird Tricks, 2012)

Slika 4: Primer palice iz bombažne vrvi

Vir: <https://www.amazon.com/Aigou-Spiral-Cotton-Climbing-Standing/dp/B01LY0ODQJ>

Podoben problem se lahko pojavi pri drugih igračah, ki so narejene iz blaga, na primer palice iz vrvi, ki jo prikazuje slika 4 ter igrače iz bombažne vrvi, ki jo prikazuje slika 5.

Slika 5: Primer igrače iz bombažne vrvi

Vir: <https://www.ebay.co.uk/itm/374423194515>

Obstaja tudi velika nevarnost, da se koščki blaga ptici zataknejo v prebavnem sistemu in nastane blokada. Blago se lahko nabira več let in pogosto vodi do smrti ptice. V veliko primerih lahko vzrok ugotovimo komaj po obdukciji. (Everyday Pet Cages, 2019)

Dobro je, da kupujemo igrače, v katerih so uporabljene vrvi iz naravnih, varnih materialov, kot sta juta ali sisal. Če kupimo igrače, ki imajo razne cofke, kose blaga ali so povezane z bombažno vrvjo, je priporočljivo, da te dele odstranimo.

Drugi deli igrač, ki jih tudi odsvetujem za uporabo so zvončki in ogledala, ki jih proizvajalci tako zelo radi dodajo v igrače. Ogledala niso primerna za papige, saj te ne prepoznajo svojega odseva, temveč vidijo drugo ptico. Tako se lahko pojavita teritorialnost in agresivnost do ogledala ali tudi do ljudi, če papiga svoj odsev vidi kot partnerja. Ponovno govorimo tudi o problemu potenciranja hormonskega stanja, ki ga povzročajo tako ogledala, kot tudi zvončki. Zvončki so problematični tudi zaradi majhnih kovinskih delov, ki jih lahko papiga zaužije ali se z kljunom na njih zatakne, kar prikazuje slika 6.

Slika 6: Ara z zvončkom, zataknenim na jeziku

Vir: <https://lbah.com/avian/macaw-with-a-bell-stuck-on-his-tongue/>

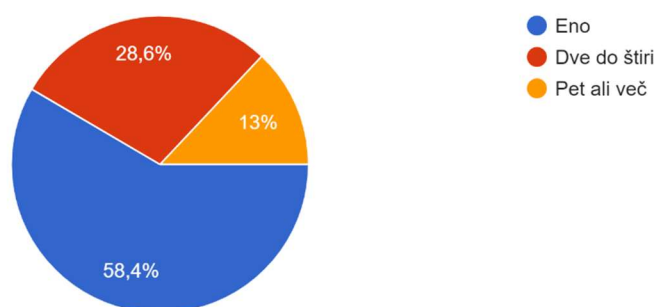
3. METODOLOGIJA DELA

3.1 Anketa

Najprej sem se odločila raziskati kakšne materiale, oblike in barve igrač imajo papige najraje ter kakšne igrače jim lastniki po navadi kupujejo. Za to sem se odločila uporabiti anketo (v Prilogi). Narejeno anketo sem poslala v različne skupine in društva, ki se ukvarjajo z vzrejo papig, v ljubiteljske skupine ter raznim znancem, za katere vem, da imajo doma pernatega prijatelja. Vse skupaj sem anketo poslala šestim skupinam ter trem posameznikom. Dobila sem 78 odgovorov. V nadaljevanju podajam rezultate ankete. Za izdelavo grafov in ankete sem si pomagala s spletno stranjo Google Obrazci in programom Microsoft Excel.

Grafikon 1: Koliko papig imate doma?

Koliko papig imate doma?
77 odgovorov

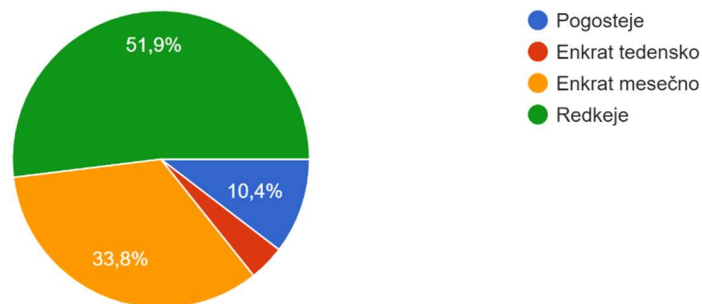

Na prvo vprašanje iz ankete so anketiranci z 58,4% odgovorili, da imajo doma eno papigo, z 28,6% da imajo doma od dve do štiri ptice in s 13%, da jih imajo pet ali več.

Grafikon 2: Kako pogosto kupujete/izdelujete igrače za papige?

Kako pogosto kupujete/izdelujete igrače za papige?

77 odgovorov

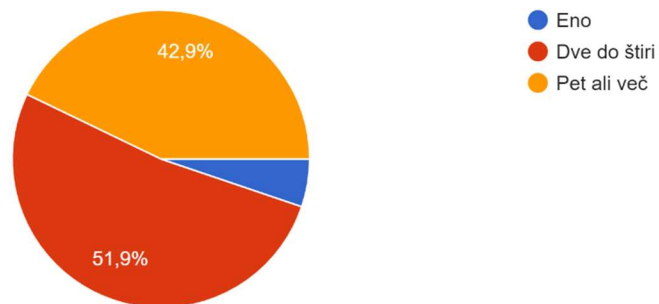

Na drugo vprašanje je 51,9% anketirancev odgovorilo da kupujejo oziroma izdelujejo igrače za papige redkeje kot enkrat mesečno, 33,8% jih je odgovorilo z enkrat mesečno, 10,4% pogosteje kot enkrat na teden, 3,9% anketirancev pa kupuje oz. izdeluje igrače za svoje papige tedensko.

Grafikon 3: Koliko igrač ima vaša papiga na voljo v svoji kletki?

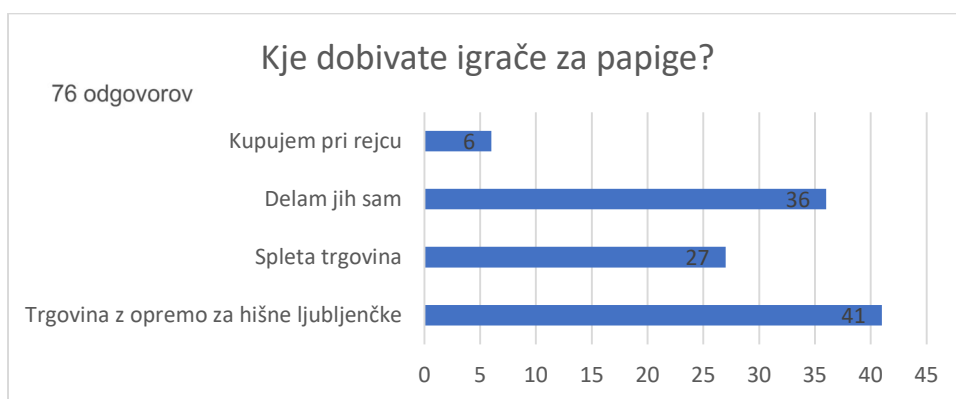
Koliko igrač ima vaša papiga na voljo v svoji kletki?

77 odgovorov

Pri tretjem vprašanju je večina anketirancev in sicer 51,9% odgovorila, da ima njihova papiga v svoji kletki od dve do štiri igrače. 42,9% ljudi je odgovorilo da ima njihova ptica na voljo pet ali več igrač, 5,2% pa jih je odgovorilo, da ima njihova ptica le eno igračo.

Grafikon 4: Kje dobivate igrače za papige?

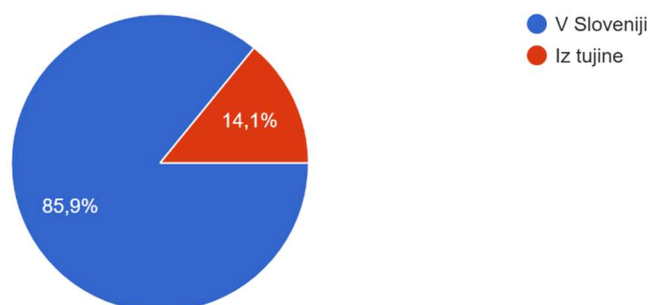

Pri četrtem vprašanju je bilo možnih več odgovorov. 41 anketirancev je označilo, da večinoma igrače kupujejo v trgovinah z opremo za hišne ljubljence. 36 ljudi igrače izdelujejo sami, 27 jih kupuje v spletni trgovini, 6 pa jih je povedalo, da jih kupujejo pri rejcu.

Grafikon 5: Če igrače kupujete, jih kupite v Sloveniji ali od kje drugje?

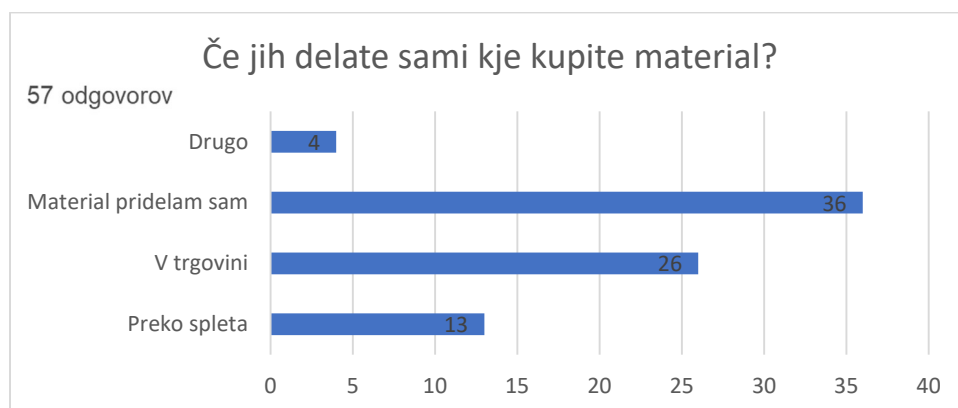
Če igrače kupujete, jih kupite v Sloveniji ali od kje drugje?

71 odgovorov

Pri petem vprašanju je 85,9% anketirancev odgovorilo, da igrače kupujejo v Sloveniji, 14,1% pa da jih uvažajo iz tujine.

Grafikon 6: Če jih delate sami kje kupite material?

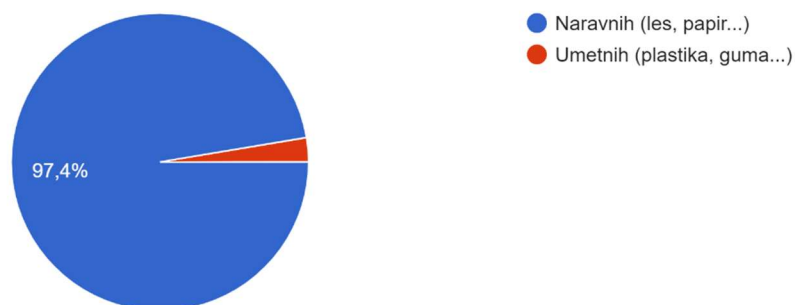

Pri šestem vprašanju je večina ljudi, in sicer 36 povedalo, da material za igrače pridelajo sami, 26 jih kupi v trgovini, 13 preko spleta, štirje pa so odgovorili da material dobijo drugje.

Grafikon 7: Iz kakšnih materialov so po navadi igrače, ki jih kupujete?

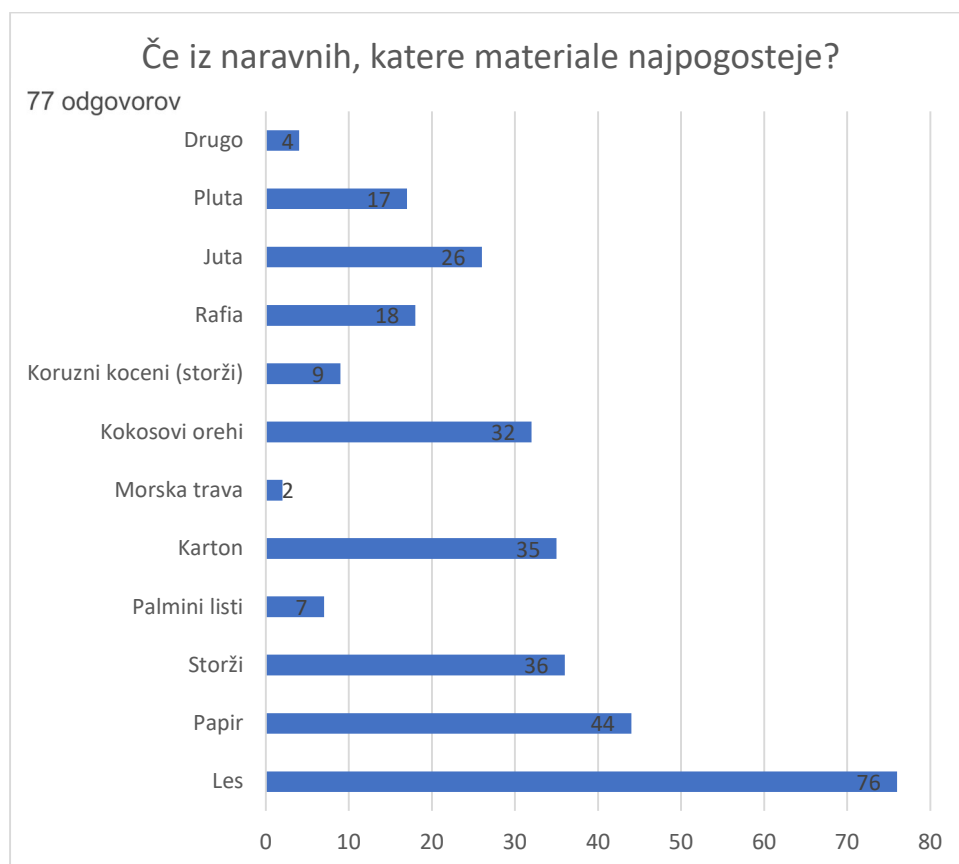
Iz kakšnih materialov so po navadi igrače, ki jih kupujete?

76 odgovorov

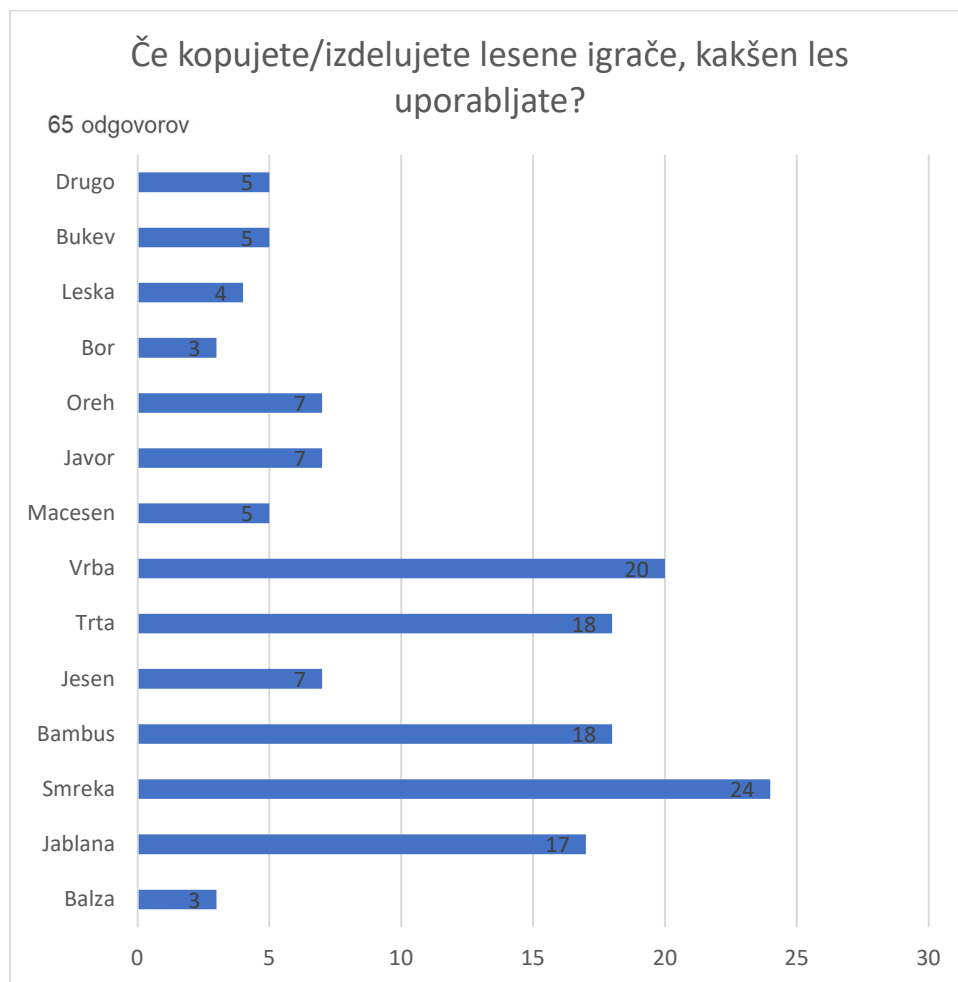
Velika večina anketirancev, in sicer 97,4% je pri sedmem vprašanju odgovorila, da so igrače, ki jih ponujajo papigam večinoma iz naravnih materialov. 2,6% ljudi pa uporablja igrače iz umetnih materialov.

Grafikon 8: Če iz naravnih, katere materiale najpogosteje?

Pri osmem vprašanju je prav tako bilo na voljo več odgovorov. Skoraj vsi anketiranci so za material za igrače izbrali les. Les je izbralo 76 anketirancev. Veliko ljudi je izbralo tudi papir, storže, karton in kokosove orehe. Najmanj anketirancev se je odločilo za morsko travo, in sicer le dva.

Grafikon 9: Če kupujete lesene igrače, kakšen les uporabljate?

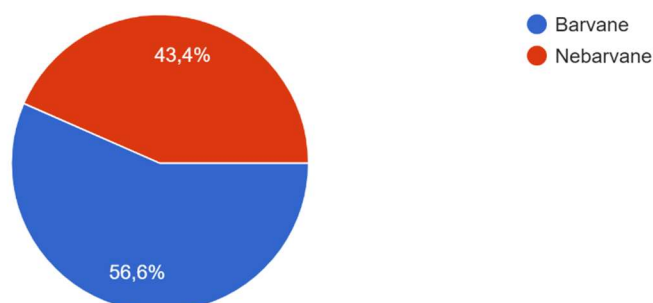

Najpogosteje uporabljena vrsta lesa, za katero so se anketiranci odločili pri devetem vprašanju je smrekov les. Za to vrsto lesa se je odločilo 24 ljudi. 20 ljudi se je odločilo za les vrbe, 18 glasov pa sta dobila les trte in bambusa. Najmanj ljudi se je odločilo za les balze ali bora in sicer trije glasovi na vsak odgovor.

Grafikon 10: Ali kupujete/izdelujete barvane ali nebarvane igrače?

Ali kupujete/izdelujete barvane ali nebarvane igrače?

76 odgovorov

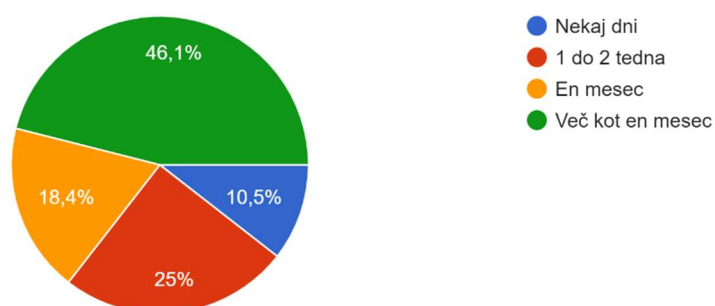

Pri desetem vprašanju je 56,6% ljudi odgovorilo, da svojim papigam ponujajo barvane igrače, ostalih 43,4% ljudi pa ima raje nebarvane igrače.

Grafikon 11: Kako dolgo povprečno zdržijo igrače?

Kako dolgo povprečno zdržijo igrače?

76 odgovorov

Na enajsto vprašanje sem dobila veliko različnih odgovorov. Od teh je 46,1% zatrdilo, da igrače njihovih papig zdržijo več, kot mesec dni, 18,4% da zdržijo okoli en mesec, 25% pa da zdržijo od 1 do 2 tedna. Le 10,5% ljudi je označilo, da igrače njihovih papig v povprečju zdržijo le nekaj dni.

Kakšne igrače menite, da imajo vaše papige najraje? (material, barva, trdota, oblika...)

Pri tem vprašanju sem dobila mnogo različnih odgovorov. Večina ljudi je napisala, da imajo papige najraje lesene igrače, iz čim bolj različnih barv in oblik. Nekateri so napisali, da imajo njihove papige raje čim trše igrače, spet drugi pa pravijo da imajo njihove papige raje lahko lomljive igrače, ki se enostavno trgajo. Nekatere papige imajo raje barvane igrače, drugim je bolj zanimiva naravna barva materialov. Rade imajo veliko vozlov, skritih luknjic, čim več trakcev ali papirčkov, ki štrlijo vse naokoli. Bolj kot je igrača razigrana, zanimiva, čudna, raje jo imajo. Velika večina ljudi pravi, da imajo papige najraje igrače iz naravnih materialov. Nekaj jih je napisalo tudi, da se njihove papige rade igrajo z zvončki, igračami iz kinder jajčk ali z žigicami. Ena oseba je odgovorila tudi, da se njegova papiga naravnih, barvanih igrač boji, plastične pa obožuje. Nekateri so napisali tudi, da je njihovim papigam vseeno za barvo obliko ali material igrač ali da se z njimi sploh ne igrajo, kljub temu, da jih imajo na voljo.

3.2 Ugotovitve

Pri pregledu ankete sem bila prijetno presenečena. Opazila sem, da je lastnikom dosti bolj mar za svoje ptice, kot sem do sedaj predvidevala. Čeprav več, kot polovica ljudi izdeluje oziroma kupuje igrače za papige redkeje kot enkrat na mesec, kar je priporočljivo, saj se papige igrač dokaj hitro naveličajo. Veliko pa je ljudi, ki papigam igrače kupujejo še pogosteje. Prijetno me je presenetila tudi količina igrač, ki jo imajo v kletkah, saj je le malo ljudi odgovorilo, da ima njihova papiga le eno igračo v kletki. Skoraj polovica ljudi je napisalo, da imajo njihove papige pet ali več igrač. Veliko ljudi sami izdelujejo svoje igrače ter material pridelajo doma. Velika večina lastnikov se odloča za naravne materiale, le dva posameznika sta odgovorila, da se pri igračah za papige odločata za umetne materiale.

Skoraj vsi svojim papigam ponujajo lesene igrače, od tega najpogosteje mehak les, kot so smreka, bambus, trta in vrba. Od trših vrst lesa je najpogosteje zaveden les jablane, tudi oreha, javora in jesena.

Večina ljudi se odloča za barvane igrače, pravijo pa tudi, da igrače po navadi zdržijo manj kot mesec dni.

Pri analizi ankete sem bila prijetno presenečena, saj sem glede na lastnike papig v svoji okolici predvidevala, da je situacija dosti slabša. Ko sem naredila anketo ter povprašala mnogo različnih ljudi, pa sem ugotovila, da je ogromno ljudem mar in da se vedno več ljudi zaveda o nevarnosti slabih igrač ter pomembnosti varnosti in kvalitete.

3.3 Analiza spletnih trgovin

Najprej sem se lotila raziskave spletnih trgovin. Razdelila sem jih v dve kategoriji in sicer slovenske ter tuje spletne trgovine. Za vsako kategorijo sem najprej poiskala nekaj spletnih trgovin, jih pregledala ter kasneje tudi analizirala. Količina tujih spletnih strani je tako obširna, da sem se omejila na spletne strani, ki ponujajo le popolnoma varne igrače. Slovenske spletne strani, ki sem jih pregledala so:

- ARO spletna trgovina za male živali,
- BUBA trgovina za živali,
- ABC ZOO,
- Štef 4 pets and more.

Tuje spletne strani, ki sem jih pregledala so:

- Bird Tricks,
- Planet pleasures,
- ParrotJOY.

3.4 Analiza fizičnih trgovin

Sprehodila sem se tudi po fizičnih trgovinah ter pregledala njihovo ponudbo. Obiskala sem trgovine:

- Premium pet Europark,
- Mr. Pet Maribor,
- Hoby Pet Center Hoče.

4. RAZISKAVA SLOVENSKEGA TRGA

4.1 Spletne trgovine

V nadaljevanju opisujem slovenske spletne strani ponudnikov igrač za ptice.

4.1.1 ARO spletna trgovina za male živali

V tej spletni trgovini so imeli na voljo 25 izdelkov pod kategorijo »igrače in ogledala za papige«. Od tega je 16 produktov vsebovalo zvončke, 9 je bilo narejenih pretežno iz plastike, 5 jih je vsebovalo tudi bombažno vrv in 9 ogledala. Na voljo so bile tudi 3 gugalnice, ena lestev in eno plezalno drevo za manjše papige. Od gugalnic je ena vsebovala tudi zvonček, ostale so pa bile v redu. Od igrač sta na voljo le dve, ki na prvi pogled delujeta večinoma varno in iz naravnih materialov. Ena izmed njiju ima sicer dodan zvonček, vendar če ga odstranimo predvidevam, da bi igrača bila varna za naše ptice. Izgleda tudi dokaj kvalitetno narejena, vendar žal ni nikjer na spletni strani opisanih uporabljenih materialov ali barv, tako da ne moremo biti sigurni o njihovi varnosti. Spodaj prikazujem še sliko 7 za omenjene igrače.

Slika 7: Igrači za papige

Vir: <https://aro.si/kategorija-izdelka/ptice/oprema-za-ptice/igrace-in-ogledala/>

Ta stran je bila v skladu z mojimi pričakovanji. Na voljo ni ravno veliko igrač za papige, še manj pa je kvalitetnih in varnih.

4.1.2 BUBA trgovina za živali

V tej spletni trgovini imajo igrače ločene v tri podkategorije, in sicer za velike, srednje in manjše papige. Na voljo imajo večji nabor igrač kot v spletni trgovini za male živali ARO, in sicer 34 igrač za majhne papige, 33 igrač za srednje ptice in 19 igrač za velike ptice. Skupno ponujajo torej 86 različnih igrač.

Igrače sem analizirala po kategorijah. Od igrač za male papige, jih ima 21 dodan zvonček, 6 ogledala, 20 jih vsebuje plastične dele ali pa so narejene pretežno iz plastike. Le ena igrača ima tudi bombažno vrv, 3 so lepljene. Primer takšnih igrač podajam na sliki 8.

Papigam so primerne 4 izmed teh igrač, vendar tako, kot na prejšnji strani ni opisanih materialov, barv ali vrst lesa. 6 igrač bi še lahko ponudili našim papigam, če bi jim prej odstranili zvončke.

Slika 8: Neprimerne igrače za papige

Vir: <https://www.buba-trgovina.si/katalog/487/igrace-za-male-ptice-skobcevke-agapornisi#!page=2>

Od srednje velikih igrač, jih 6 vsebuje bombažne dele, 14 zvončke, 9 pa plastične dele. Ena izmed igrač je tudi lepljena, nobena pa nima dodanih ogledal. 7 od igrač deluje popolnoma varnih za papige, pri nekaterih so podrobno opisani tudi materiali. 14 igrač bi bilo pogojno varnih, če jim odstranimo zvončke.

HOLLAND IGRAČA ZA PTICE
PERFECT BALANCE

12,90 €

HOLLAND IGRAČA ZA PTIČE
CANDY PLAY

11,90 €

Slika 9: Varne igrače za papige

Vir: <https://www.buba-trgovina.si/katalog/489/igrace-za-srednje-ptice-nimfe-aleksandri>

Od igrač za srednje velike papige sta mi najbolj všeč igrači »perfect balance« in »candy play« od proizvajalca Holland, ki jo prikazuje slika 9. Imata namreč zelo zanimiv, razgiban in barvit izgled, prav tako pa sta iz naravnih materialov.

Od igrač za velike ptice ima 7 od njih bombažne dele, 6 zvončke, 4 pa imajo dodane tudi plastične dele. V tej kategoriji so popolnoma varne po izgledu le tri igrače, vendar tudi za te ni podan točen material. 5 igrač bi bilo še v redu, če bi jim le odstranili zvonček.

Od Bubine spletne trgovine sem pričakovala več, saj imajo ne le trgovino in spletno trgovino, temveč tudi veterinarsko ambulanto za eksotične živali, zato sem bila kar razočarana, ko sem videla, da imajo tako kot drugje, tudi tukaj veliko papigam nevarnih igrač.

4.1.3 ABC ZOO

Na tej spletni strani je v kategoriji »igrala za papige« na voljo 44 izdelkov. Od tega ima 10 igrač bombažne dele, 13 je lepljenih, 6 jih pa vsebuje plastične dele. 7 igrač ima zvončke. 13 igrač je varnih za papige.

Ta stran me je zelo presenetila, saj imajo veliko primernih igrač za papige, česar na prvi pogled nisem pričakovala.

4.1.4 Štef 4 pets and more

V tej spletni trgovini sem našla le eno igračo, ki je imela plastične dele, ter 6 igrač, v katerih je tudi uporabljena bombažna vrv. Vseh igrač je na voljo 41, od tega pa nobena izmed njih nima zvončkov ali ogledal. Vsi kavljji so narejeni varno papigam. Na tej spletni strani sem bila izjemno presenečena saj so vsi uporabljeni materiali igrač podrobno opisani, varne igrače pa močno prevladujejo nad tistimi, ki niso. Varnih igrač je tako 35. Na sliki 10 je prikazanih nekaj varnih igrač, ki jih ponujajo.

Slika 10: Primeri varnih igrač, ki so na voljo na tej spletni strani
Vir: <https://stef4petsandmore.si/kategorija-izdelka/ptice/igrace-za-ptice/>

Do sedaj me je ta stran najbolj navdušila in zelo sem vesela, da sem jo našla, saj jo bom v prihodnosti lahko še kdaj obiskala, ko bom iskala nove popestritve za kletko mojih pernatih ljubljencev.

4.2 Fizične trgovine

Obiskala sem tudi fizične trgovine, ki jih predstavljam v nadaljevanju.

4.2.1 Premium Pet Europark

Po pričakovanjih v tej trgovini ni bilo kaj dosti na voljo za naše pernate prijatelje. Na voljo je 12 igrač za papige. Od tega sta dve lestvici, gugalnica z zvončkom ter ena igrača lepljene, 3

igrače, imajo zvončke in pri treh je uporabljen bombaž, kar je razvidno iz slike 11. Varne so 4 igrače, o nobeni nimamo podatkov o uporabljenem materialu.

Slika 11: Slike iz trgovine Premium Pet
Vir: Lasten vir

4.2.2 Mr. Pet Maribor

V tej trgovini so imeli na voljo 49 igrač za papige, kar prikazuje slika 12. Od tega jih 17 vsebuje plastične dele, 13 zvončke, 6 pa ogledala. 14 igrač je vsebovalo bombažno vrv, 3 so bile lepljene. 16 od ponujenih igrač je varnih in primernih za papige. Ena igrača bi še bila primerna, če bi ji odstranili zvonček.

Slika 12: Igrače za papige na voljo v trgovini Mr. Pet
Vir: Lasten vir

4.2.3 Hoby Pet Center Hoče

V tej trgovini je na voljo 32 igrac za papige, kar vidimo iz slike 13. Od tega so štiri lepljene, 11 pa jih vsebuje bombaž. Varnih je 14 igrac. Glede na količino ponujenih pasjih in mačjih igrac bi rekla, da je igrač za papige zelo malo, sem pa vesela, da jih je skoraj polovica varnih.

Slika 13: Igrače za papige, ki so na voljo v tej trgovini
Vir: Lasten vir

5. RAZISKAVA TUJEGA TRGA

5.1 Bird Tricks

Vse igrače na tej strani so preverjeno varne za papige in iz naravnih materialov. Igrače lahko naročite po kategorijah glede na vrsto igrač, torej »foraging« (igrače za iskanje), ki so prikazane na sliki 14, »chunky« (igrače za žvečenje) ter mešano. Za vsako kategorijo lahko potem izberete ali gre za majhno, srednjo ali veliko papigo ter naročite 5 oziroma 3 igrače. Manj igrač ni mogoče naročiti, tudi izbrati ni mogoče katere igrače želite kupiti, dobite torej naključno izbranih 3 ali 5 igrač glede na velikost in kategorijo, ki ste jo izbrali.

Slika 14: Komplet igrač, ki ga ponujajo v trgovini Bird Tricks

Vir: <https://birdtricksstore.com/collections/premium-parrot-toys/products/foraging-toy-boxes-bundle-of-5?variant=16386032205870>

Dodatna kategorija je tudi »tiny«, v kateri so igrače vseh vrst za najmanjše od papig. Ta stran mi je zelo všeč, saj ima edinstven pristop do prodaje igrač, prav tako pa nikoli ni skrbi, da igrače ne bi bile varne. Vsi materiali in dizajni igrač so skrbno izbrani. Žal pa se njihova poslovalnica nahaja v Ameriki, kar pomeni da prideta na vsak izdelek še draga poštnina in carina.

5.2 Planet pleasures

Tudi za to stran vemo, da so vse igrače narejene iz kvalitetnih materialov in da nobena igrača ne vsebuje plastičnih delov, nevarnih kosov ali toksičnih materialov. Slika 15 prikazuje nekaj igrač iz te trgovine.

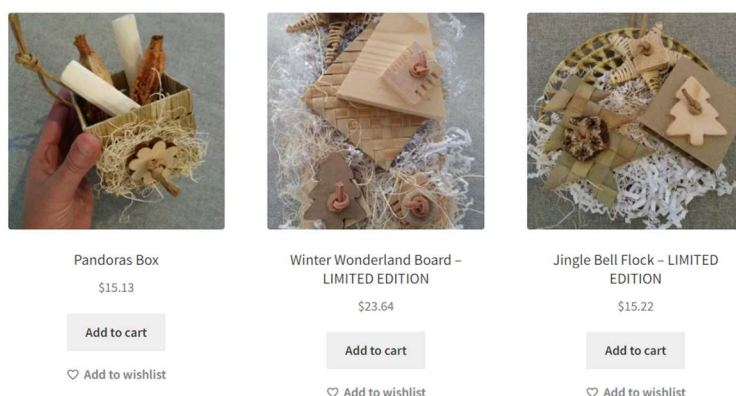

Slika 15: Primeri varnih igráč, ponujenih na tej strani
Vir: <https://planetpleasures.com>

Nobena igrača nima dodanih zvončkov, ogledal, bombažnih vrvi ali kosov blaga. Vse igrače so iz popolnoma naravnih materialov, kot so palmni listi, juta, les, bambus, kokosovi orehi... Tudi ta trgovina se žal nahaja v Združenih državah.

5.3 ParrotJOY

ParrotJOY je še ena spletna trgovina z varnimi igračami za papige, ki jo prav tako priporočam večšim lastnikom papig. Ponudniki igráč na tej strani se namreč prav tako zavedajo nevarnosti neprimernih igráč za naše ljubljenske, zato skrbijo, da imamo lastniki dostopne varne igrače iz naravnih materialov. Nekaj igráč, ki jih ponujajo prikazuje slika 16.

Slika 16: Primeri igráč iz te trgovine ParrotJOY
Vir: <https://www.parrotjoy.com/bird-toy-type/all-bird-toys/>

Ta stran mi je še posebej všeč, saj je vsaka igrača nekaj posebnega in dizajni so res takšni, ki se jih ne najde povsod.

6. UGOTOVITVE PRIMERJAV TRGOVIN ZA MALE ŽIVALI

Ob raziskavi trga sem ugotovila, da v Sloveniji ni na voljo veliko igrač za papig. Vseeno sem bila presenečena, saj je bilo na voljo več, kot sem predvidevala da bo, a žal je v vseh slovenskih trgovinah – spletnih ali fizičnih – še zmeraj na voljo ogromno neprimernih igrač za papige. Verjamem, da je podobna situacija tudi na tujem trgu, saj se najde dosti več neprimernih, kot pa primernih igrač za papige. Kljub temu, pa mi je uspelo najti 3 spletne strani, na katerih ni niti ene neprimerne ali nevarne igrače za papige, kar mi daje upanje, da bo mogoče tudi pri nas nekoč tako. Veliko ljudi se odloči za lastno pridelavo igrač. Eden izmed teh ljudi je rejec papig Borut Zupančič, ki lastnikom papig prodaja tudi ročno izdelane, varne igrače.

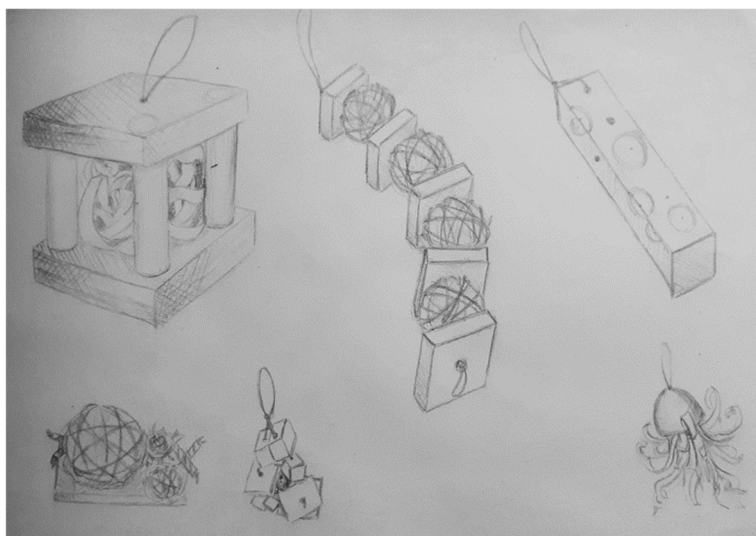
7. IZDELAVA IGRAČ

Po končani analizi trga sem se odločila narediti še svoje igrače za papige.

7.1 Izbor dizajnov

Najprej sem si morala izbrat dizajne igrač, ki sem jih imela namen narediti. Glavno je, da so igrače, ki jih bom naredila za mojo papigo varne, zanimive in čim mehkejše, da jih bo lahko brez težav zgrizel in uničil. Moja papiga je namreč manjše vrste in sicer vrste Majerjeva papiga, torej ne more zgristi kakšnih trših materialov, kot na primer kokosov oreh.

Da bi našla dobre ideje sem se obrnila na internet ter preiskane spletne trgovine. Ko sem našla nekaj dizajnov, ki so mi bili všeč, sem jih tudi skicirala, da sem dobila okvirno predstavo o izgledu igrač in količini potrebnega materiala. Skice nikakor niso bile v merilu, naredila sem jih le za oporo pri izdelovanju izdelkov. Na sliki 17 prikazujem eno od skic.

Slika 17: Skice igrač
Vir: Lasten vir

7.2 Pregled materiala

Za material sem si izbrala les balze, saj je zelo mehek in lahek. Uporabila sem tudi nekaj smrekovega lesa, vejice breze, papir, papirnate slamice, lončke za mafine, vrv iz jute ter les jablane. Dodala sem tudi en koruzni storž ter nekaj slamnate vrvice. Večina materiala sem

kupila v trgovini, koruzni storž, les jablane, breze in smreke pa sem našla doma. Za vsak primer sem za ves material na internetu še enkrat preverila, če je varen za uporabo pri igračah za papige. Vso orodje ki sem ga uporabila sem si sposodila iz mamine delavnice. Uporabila sem električno žago, vrtni stroj z različnimi nastavki, oblič in brusni papir.

7.3 Izdelava

Najprej sem les narezala na primerno velike kocke ter ga prelučnjala na ustreznih mestih. Nato sem nekatere dele še okrasila z vzorci ter jih zbrusila. Kose lesa sem nato pobarvala z živilskimi barvami ter jih pustila, da se posušijo (slika 18).

Slika 18: Pobarvani oblanci in kosi lesa med sušenjem
Vir: Lasten vir

Med tem sem spletla žogice iz brezovih vejic ter ročno na oblala nekaj smrekovega lesa, kar prikazuje slika 19.

Slika 19: Narejeni oblanci
Vir: Lasten vir

Kos lesa jablane sem tudi poizkusila izdolbsti ter preluknjati. Nato sem začela s sestavljanjem igrač. Pri sestavljanju sem večinoma uporabila vrv iz jute, pri »peščeni uri« pa sem v les izvrtala luknje ter palice z kladivom zabila noter, da nisem potrebovala lepila.

Začela sem z igračo, ki sem jo poimenovala »venček«. Izdelava te igrače je lahko vidna na sliki 20. Najprej sem si pripravila podlago za moj venček, in sicer tanjšo desko iz balze, na katero sem z živilskimi barvami narisala različne vzorce. Razgrnila in pobarvala sem tudi nekaj lončkov za mafine, ter lesenih pletenih žogic. Pobarvala in okrasila sem tudi manjšo deščico, ki je bila prav tako iz balze. Nato sem na manjše dele razrezala nekaj papirnatih slamic ter jih zvezala skupaj z jutino vrvjo. Nekaj slamic sem tudi napolnila s koščki pobarvanega papirja ter listov korus. Elemente venčka sem začela vezati na podlago. Pri tem sem pazila, da je igrača izgledala čim bolj zanimivo in lepo. Končano igračo lahko vidite na sliki 21.

Slika 20: Sestavljanje prve igrače »Venček«
Vir: Lasten vir

Slika 21: Izgled končane igrache »Venček«
Vir: Lasten vir

Ko sem končala z venčkom, sem se lotila druge igrache, ki sem jo poimenovala »Steber z vzorčki«. Za izdelavo te igrache sem najprej odrezala podolgovat kot balze ter zvrtila luknjo za vrv. Nato sem dodala še nekaj lukenj in vzorčkov različnih velikosti na naključnih mestih, v katere bom kasneje skrila priboljške, da bo igracha malo bolj zanimiva. Igracho sem tudi pobarvala. Na sliki 22 je viden končen izdelek.

Slika 22: Končana igracha »Steber z vzorčki«
Vir: Lasten vir

Naslednja igrača, ki sem jo naredila je »Stolp žogic«. Za izdelavo te igrice sem najprej narezala kose balze ter jih zbrusila, da niso povsod enakomerni. Nato sem te kose pobarvala ter spletla žogice iz brezovih vejic. Pri tem seveda nisem uporabila nobenega lepila. Dele igrice sem nato po vrsti nanizala na debelejšo vrv iz jute, ter jo zvezala. Končana igrača je vidna na sliki 23.

Slika 23: Končana igrača »Stolp žogic«
Vir: Lasten vir

Naslednja igrača, ki sem jo naredila žal ni uspela čisto po načrtih. Namen s to igračo sem imela narediti čisto majhen, zanimiv obesek, ki bi ga papiga lahko držala v eni nogi, med tem, ko bi se igrala. Zaradi prevelikih kosov je na koncu igrača bila prevelika da bi jo moj papagaj lahko brez težav držal, zato sem jo tako kot ostale na koncu obesila na kletko. Igračo sem poimenovala »Kvadratki«, končen izdelek pa je viden na sliki 24.

Slika 24: Končana igrača »Kvadrтки«
Vir: Lasten vir

Naslednjo igračo sem poimenovala »Peščena ura«. Za izdelavo sem najprej odrezala dve kvadratni deski, ter štiri podolgovate tanjše stebre iz balze. V deski sem zvirtala v vsako štiri večje luknje v kotih in eno manjšo na sredini. Nato sem dele s kladivom zabila skupaj tako, da so palice prišle na luknje od desk. Ker nisem smela uporabiti lepila, sem poskrbela, da so bile luknje malo manjše kot širina palic, da so se deli tesno ujemali. Nato sem skozi sredinsko luknjo spodnje deske potegnila dvojno vrv, s katero sem na spodnji strani igrače naredila tako velik vozel, da ni več šel skozi luknjo. Nato sem znotraj igrače na vrv nanizala nekaj pobarvanih kosov koruznih storžev, ter vrv nadela skozi sredinsko luknjo zgornje deske. Igračo sem na koncu napolnila še z pobarvanimi oblanci, listi koruze in kosi papirja. Končana igrača je prikazana na sliki 25.

Slika 25: Končana igrača »Peščena ura«
Vir: Lasten vir

Zadnja igrača, ki sem jo naredila je bila »Hobotnica«. Pri tej igrači sem uporabila prej omenjen les jablane. Vzela sem torej večji kos lesa, ter ga izdolblja in zbrusila. Potrudila sem se, da bi bil les čim tanjši, saj je les jablane zelo trd in da moja papiga drugače ne bi mogla uničiti. Vanj sem tudi zvirtala luknjo, skozi katero sem na koncu potegnila vrv. Ko sem končala z zgornjim delom igrače, sem nadaljevala s »kraki« hobotnice. Za njih sem uporabila oblance, ki sem jih na eni strani zvezala skupaj. Oba dela sem nato zvezala skupaj in igrača je bila končana. Končen izdelek je viden na sliki 26.

Slika 26: Končana igrača »Hobotnica«
Vir: Lasten vir

Ko sem končala z izdelavo igrač sem jih namestila v kletko. Kakšen mesec kasneje sem ponovno slikala ostanke igrač. Igrače so bile popolnoma uničene, kot lahko vidite na slikah 27 in 28.

Slika 27: Uničena igrača »Peščena ura«
Vir: Lasten vir

Slika 28: Uničena igrača »Steber z vzorčki«
Vir: Lasten vir

8. PRIMERJAVA

Da bi naredila kar se da pravično primerjavo med igračami na trgu ter mojimi igračami, sem iz slovenskih spletnih trgovin izbrala nekaj naključnih igrač ter vsako analizirala, nato pa še primerjala s svojimi.

8.1 Holland komet igrača za ptice

HOLLAND KOMET IGRAČA ZA
PTIČE

12,90 €

Slika 29: Holland komet igrača za papige

Vir: <https://www.buba-trgovina.si/izdelek/07758/holland-komet-igraca-za-ptice>

Navedeni materiali igrače Holland komet, ki jo prikazuje slika 29, so les, papir in plastika. Nikjer na strani pa ni opisana vrsta lesa, ter kakšne barve so bile uporabljene na igrački. Igrača je tako neprimerna za papige, saj vsebuje plastične dele, prav tako pa ne moremo biti sigurni glede varnosti ostalih delov igrače. Igrača je prav tako zelo draga, saj stane 12,90 €. Ne vsebuje ogledal, bombaža ali zvončkov.

8.2 Back ZOO nature crazy coconutti x-small

Back Zoo Nature Crazy
Coconutti X-Small

€8.49

Slika 30: Igrača za papige

Vir: <https://stef4petsandmore.si/izdelek/back-zoo-nature-crazy-coconutti-x-small/>

Ta igrača, ki je na sliki 30, je narejena iz kokosa, lesa ter listov bananovca. Ne vsebuje ogledal, bombaža ali zvončkov, je pa narejena iz naravnih materialov, zato verjamem, da je primerna za papige. Tudi po ceni (8,49 €) se razlikuje od prejšnje igrače, saj je dosti cenejša.

8.3 Bird jewel igrača za ptice

Slika 31: Bird jewel igrača za ptice

Vir: <https://www.mrpet.si/bird-jewel-igraca-za-ptice-les-vrv-in-zvoncek-50-cm-p-16454.aspx>

Igrača, na sliki 31, je sestavljena iz lesa in bombažne vrvi. Na strani niso podani tip lesa ali barv, ki so uporabljeni. Igrača nima ogledal, vsebuje pa zvonček in nikakor ni primerna za naše papige.

8.4 Birrdeeez igrača za ptice

Birrdeeez Igrača za ptice - LES
in VRV

5,20 €

Slika 32: Birrdeeez igrača za ptice

Vir: <https://www.buba-trgovina.si/katalog/489/igrace-za-srednje-ptice-nimfe-aleksandri#!page=2>

Tudi ta igrača, ki jo prikazuje slika 32, ima zvonček; ogledal ali bombažne vrvi nima. Narejena je iz lesa sekalbos, za katerega na spletni strani piše, da je neškodljiv in celo zelo dober za papige ter da spodbuja njihovo prebavo. Sama na spletu nisem našla nobene raziskave, ki bi to potrjevala ali zavračala. Razen nesigurnosti glede uporabljenih materialov me pri tej igrački skrbijo še uporabljene žice, saj bi se papiga na njih lahko močno poškodovala ali zataknila s kljunom.

8.5 Petlala igrača za papige

Petlala - KOŠČKI IN
KOCKE PETLALA

€12.15

Slika 33: Petlala igrača za papige

Vir: <https://stef4petsandmore.si/izdelek/petlala-koscki-in-kocke-petlala/>

Za izdelavo te igrače, s slike 33, so uporabili pletene liste koruznega storža, morsko travo, les in igralne kocke. Igrača je sicer zelo lepo izdelana in zanimiva, vendar so kocke plastične, zato je prav tako neprimerna za naše ptice. Igrača nima zvončkov, ogledal ali bombažnih delov.

8.6 Primerjava

	Papir	Les	Drugi naravni materiali	Plastika	Zvončki	Ogledala	Bombaž	Varna za papige?
Holland komet igrača za ptice	✓	✓	X	✓	X	X	X	Ne
Back ZOO nature crazy coconutti x-small	X	✓	Kokos, listi bananovca	X	X	X	X	Da
Bird jewel igrača za ptice	X	✓	X	X	✓	X	✓	Ne
Birdeez igrača za ptice	X	✓	Žica (nevarno)	X	✓	X	X	Ne
Petlala igrača za papige	X	✓	Listi koruze, morska trava	✓	X	X	X	Ne
igrača Venček	✓	✓	Listi koruze	X	X	X	X	Da
igrača Peščena ura	✓	✓	Koruzni storži, listi	X	X	X	X	Da

Tabela 1: Primerjave igrač

Vir: lasten vir

Za razliko od zgoraj opisanih igrač, pri igračah, ki sem jih naredila sama ni dvoma o varnosti uporabljenih materialov. Prav tako pri mojih igračah ni nevarnih železnih delov, na katerih bi se ptica lahko poškodovala, saj so vsi deli med seboj povezani z jutino vrvjo. Vse moje igrače so prav tako barvane z živilskimi barvami in nobena nima dodanega zvončka, ogledala ali bombažnih delov. Izdelava teh igrač je bila prav tako zelo poceni, saj sem veliko uporabljenega materiala našla doma.

Primerjavo sem prikazala še v tabeli 1, kjer se, med seboj primerjala zgoraj opisane igrače, prav tako pa sem k primerjavi dodala tudi dve izmed mojih igrač. Kot je prikazano, so v primerjavi z ostalimi igračami, moje varnejše, prav tako imam podatke o vseh uporabljenih materialih in lahko dosti natančneje sklepam ali je igrača varna, ali ne. Od vseh ostalih igrač, ki sem jih analizirala, je varna le ena druga igrača.

9. DRUŽBENA ODGOVORNOST

Družbena odgovornost verjamem, da je z mojo nalogo močno povezana. Želela bi opozoriti lastnike papig na nevarnosti slabo narejenih igrač za papige in kakšno škodo jim lahko povzročijo. Prav tako je za papige zelo pomembna njihova prehrana in socializacija, še posebej pa volja lastnika po učenju in pridobivanju čim več informacij o svojih papigah in pravilni oskrbi.

Prav tako bi rada opozorila proizvajalce igrač, saj mnogo izdelkov, ki so trenutno na trgu, ni varnih za naše ptice. Ravno nasprotno, neprimerne igrače so do sedaj povzročile že ogromno poškodb in smrti ptic. Verjamem, da je trg in prodajne police zelo težko spremeniti ali nanj sploh vplivati, saj se tukaj večinoma gre za denar. Če igrača na prvi pogled zgleda atraktivna, ne stane preveč, dolgo zdrži, je to seveda kupcem všeč, za zdravje papig pa je lahko tudi zelo slabo.

Jaz sem s svojo nalogo k družbeni odgovornosti prispevala na več načinov. Naredila sem več igrač, ki so papigam popolnoma neškodljive, so tudi naravne in razgradljive tako, da tudi na okolje ne bodo imele slabega vpliva. Prav tako sem anketiranje izvedla digitalno, da nisem po nepotrebnem porabljala velike količine papirja.

10. ZAKLJUČEK

10.1 Splošen zaključek

Pri pisanju te naloge sem dobila mnogo odgovorov na vprašanja, ki sem jih imela. Hipoteze, ki sem si jih zadala na začetku naloge sem nekatere zavrnila, druge pa potrdila.

Hipoteze:

- 1) Na slovenskem trgu je zelo malo igrač za papige
- 2) Igrače niso barvane z naravnimi barvami ali narejene iz naravnih materialov
- 3) Veliko je igrač z bombažnimi vrvmi, zvončki, ogledali ali drugimi potencialno nevarnimi dodatki.
- 4) Varnih igrač za papige, ki so narejene iz naravnih materialov je zelo malo.
- 5) Na tujem trgu najdemo več igrač, ki so varne za papige, kot na našem.
- 6) Papige imajo raje barvane igrače, kot nebarvane
- 7) Papige imajo raje igrače iz več različnih materialov, z različnimi teksturami.
- 8) Različne papige imajo rade različne igrače

Moja prva hipoteza je bila, da je na slovenskem trgu zelo malo igrač za papige. To hipotezo sem se odločila delno zavrniti, delno pa potrditi. Hipotezo bom potrdila, kar se tiče fizičnih trgovin z opremo za živali, saj tam res ni kaj dosti izbire. Na spletnih straneh, pa se vseeno da najti kar veliko igrač za papige, zato hipoteze ne bom povsem potrdila. Odgovor na to hipotezo dobro prikaže peto vprašanje moje ankete. Čeprav med anketiranci še vedno prevladuje odgovor, da igrače kupujejo v Sloveniji, jih 14,1 % vseeno kupuje v tujini.

Mojo drugo hipotezo bom zavrnila. Mnogo igrač je namreč narejeno iz naravnih materialov in barvanih z naravnimi barvami, le najti jih je potrebno. Sicer na slovenskem trgu še ne prevladujejo, verjamem pa, da se situacija izboljšuje.

Tretjo hipotezo bom potrdila. Velika večina igrač na slovenskem trgu je zelo slaba za varnost in zdravje naših papig. To potrjujeta moja raziskava in analiza fizičnih ter spletnih trgovin z opremo za male živali. Četrto hipotezo bom zavrgla, saj so nam rezultati ankete pokazali, da kljub majhnemu številu naravnih in varnih igrač za papige, ki je na trgu, lastniki svojim papigam večinoma ponujajo le takšne. To potrjujejo odgovori na sedmo, osmo in deveto vprašanje, kjer

je 97,4 % anketirancev potrdilo, da svojim papigam ponujajo igrače iz naravnih materialov, kot so različne vrste lesa, papir, storži in podobno. Peto hipotezo bom potrdila, saj sem našla dosti več ponudnikov z igračami za papige, od tega sem našla tri, ki ponujajo samo popolnoma varne igrače za papige iz naravnih materialov. To hipotezo potrdi moja raziskava tujega trga ter primerjava tega z našim, slovenskim trgom z igračami za papige. Šesto hipotezo bom zavrnila, saj sem ugotovila, da imajo papige, tako kot ljudje, vsaka svoja nagnjenja in izbire. Nekaterim so ljubše barvane, drugim pa naravnih barv. Nekatere papige imajo najraje če so igrače čim bolj pisane, druge se nekaterih barv bojijo ... Odgovor na to hipotezo vidimo na desetem vprašanju ankete, kjer so bili odgovori skorajda izenačeni, kar se tiče kupovanja barvanih ali nebarvanih igrač. Odgovor lahko potrdim tudi z zadnjim vprašanjem ankete, kjer sem dobila zelo različne odgovore ljudi, nekdo je napisal tudi, da se njegova papiga barvanih igrač boji. Veliko jih je odgovorilo, da ima njihova papiga raje barvane igrače, nekateri pa so napisali, da so jim bolj zanimive naravne barve lesa.

Sedmo hipotezo bom potrdila. Tudi to hipotezo lahko potrdimo z dvanajstim vprašanjem ankete. Velika večina anketirancev je namreč pojasnila, da bolj zanimive, razgibane, čudne in drugačne, kot so igrače, raje jih papige imajo. Tudi zadnja hipoteza popolnoma drži. Ni ene igrače ali materiala, ki bi bila vseh čisto vsaki papigi. So tako, kot mi; nekaterim so vseh mehki materiali, da se ne rabijo kaj dosti potruditi, da jih uničijo, drugim pa bolj kot je igrača trda, raje jo imajo in več veselja imajo z uničevanjem. Tudi ta odgovor potrjuje zadnje vprašanje moje ankete.

Pisanje te naloge mi je bilo v veliko veselje, saj sama obožujem papige in o njih tudi zelo rada pišem, govorim ali berem. Vedno mi je težko, ko vidim kakšno žalostno sliko papige v premajhni kletki, brez igrač, ki se cele dneve le vrešči in si cufa perje.

Ta situacija se pojavlja veliko pogosteje, kot si lahko mislimo. Mnogo preveč ljudi si kupi ptico brez, da bi o njej karkoli vedeli. Žal se tudi kasneje ne pozanimajo, da bi ustrezno poskrbeli za svojo žival, tako ta vso življenje trpi. Najhuje pa mi je, ko takšno malomarnost vidim tudi v svoji okolici. Osebno poznam štiri lastnike oziroma bivše lastnike papig, ki žal za njih ne skrbijo oziroma niso skrbeli najboljše. Govorim o lastnikih tako majhnih papig, kot so skobčevke, kot tudi večjih, kot so amazonke in sivi žakoji. Dva od teh, nista vedela nič o papigah, kar je bil posledično razlog za slabo ravnanje z njimi. A huje se mi zdi, ko lastniki, ki vedo kako je treba in kaj je za ptico dobro, vseeno glede tega ne naredijo popolnoma nič, saj se jim zdi predrago,

nimajo zadosti časa ali pa potrpljenja. Moje mnenje o lastnikih papig je bilo pred začetkom raziskovalnega dela z to nalogo slabo, saj se le redko kje najde kakšen lastnik papig, ki dobro skrbi za svojo ptico.

Moje mnenje se je skozi izdelavo te naloge tudi malo spremenilo. Ob pregledu ankete sem bila močno presenečena, saj sem ugotovila, da se veliko ljudi za svoje papige trudi prav tako kot jaz. Opazila sem, da je tudi v Sloveniji mnogo takih, ki ne verjamejo vsemu, kar piše na embalažah in kar pravijo prodajalci, da je dobro za naše ljubljenske. Pisanje te naloge mi je dalo malo bolj svetel pogled na lastništvo papig in upam, da se bo v prihodnosti stanje še izboljšalo.

Večina podanega znanja, ki sem ga zlila v to nalogo sem nabirala skozi leta raziskovanja in učenja o papigah. Ta tema me je zmeraj zanimala, saj smo doma vedno imeli papige, za katere priznam, da na začetku ni bilo najbolje poskrbljeno, saj nismo imeli zadosti znanja. Malo po tem, ko je babici poginila zadnja skobčevka, sem na spletu naletela na video, ki se je nanašal na treniranje papig. Takrat so me ptice prvič navdihnile in začela sem iskati podatke, zbirati literaturo, povpraševati strokovnjake, gledati dokumentarce. Ogromno sem se prav tako naučila od zakoncev Womach, njunega YouTube kanala BirdTricks ter spletne strani. Sta trenerja papig, ki se ukvarjata z ozaveščanjem ljudi o pomembnosti dobre oskrbe papig. Čeprav sta trenerja papig, pogosto pravita, da se več ukvarjata s »treniranjem« lastnikov, kot pa papig.

O sami prehrani in igračah za papige pa sem se veliko naučila tudi od slovenskega rejca Boruta Zupančiča ter spletnih skupin Srečne in zdrave papige Slovenija in Avian raw food nutrition.

11. VIRI IN LITERATURA

- 1) ARO, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://aro.si/kategorija-izdelka/ptice/oprema-za-ptice/igrace-in-ogledala/>
- 2) ABC ZOO, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://abc-zoo.si/147-igrala-za-papige?p=2&ob=8&ow=0&os=1&d=0&fs=0&n=32&cplk=0&pp=0-28>
- 3) Avian raw food nutrition, spletna skupina na Facebooku, 2023. [citirano 2. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://www.facebook.com/groups/AVIANRAW>
- 4) Bird Tricks, Unsafe Bird Toys: How To Avoid Them, 2014. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://birdtricksstore.com/blogs/birdtricks-blog/unsafe-bird-toys-how-to-avoid-them>
- 5) Bird Tricks, The Most Dangerous Parrot Cage Accessory, 2012. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://birdtricksstore.com/blogs/birdtricks-blog/the-most-dangerous-parrot-cage-accessory>
- 6) Bird Tricks, Horror-Moans (the course on parrot hormones), 2020. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://birdtricksstore.com/collections/behaviors-and-training/products/spring-hormones>
- 7) BirdTricks, YouTube kanal, 2023. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://www.youtube.com/@BirdTricks>
- 8) Bird Tricks, spletna trgovina, 2023. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://birdtricksstore.com/collections/premium-parrot-toys>
- 9) BirdSafe, Safe and dangerous woods, 2000. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<http://www.birdsafe.com/woods.htm>
- 10) BUBA, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://www.buba-trgovina.si/katalog/489/igrace-za-srednje-ptice-nimfe-aleksandri#!page=2>
- 11) Everyday pet cages, The dangers of cotton and fabric toys to birds, 2019. [citirano 30. 12. 2022].
Dostopno na: <https://everydaypetcages.co.uk/faqs/dangers-of-cotton-and-fabric-toys-to-birds/>
- 12) ParrotJOY, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://www.parrotjoy.com/bird-toy-type/all-bird-toys/>
- 13) Planet pleasures, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://planetpleasures.com/bird-toys/>
- 14) Srečne in zdrave papige Slovenije, spletna skupina na Facebooku, 2023. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na: <https://www.facebook.com/groups/294432275486301>
- 15) Štef 4 pets and more, spletna trgovina, 2023. [citirano 11. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://abc-zoo.si/147-igrala-za-papige?p=2&ob=8&ow=0&os=1&d=0&fs=0&n=32&cplk=0&pp=0-28>
- 16) Vzreja papig Borut Zupančič, stran rejca papig na Facebooku, 2023. [citirano 15. 1. 2023]. Dostopno na:
<https://www.facebook.com/parrotsSLO>

PRILOGE

Koliko papig imate doma?

- Eno
- Dve do štiri
- Pet ali več

Kako pogosto kupujete/izdelujete igrače za papige?

- Pogosteje
- Enkrat na teden
- Enkrat na mesec
- Redkeje

Koliko igrač ima vaša papiga na voljo v svoji kletki?

- Eno
- Dve do štiri
- Pet ali več

Kje dobivate igrače za papige? (Možnih je več odgovorov)

- Trgovina z opremo za hišne ljubljence
- Spletna trgovina
- Delam jih sam
- Drugo...

Če igrače kupujete, jih kupite v Sloveniji ali od kje drugje?

- Slovenija
- Tujina

Če jih delate sami kje kupite material? (Možnih je več odgovorov)

- Preko spleta
- V trgovini
- Material pridelam sam

- Drugo...

Iz kakšnih materialov so po navadi igrače, ki jih kupujete?

- Naravnih (les, papir ...)
- Umetnih (plastika, guma ...)

Če iz naravnih, katere materiale najpogosteje? (Možnih je več odgovorov)

- les, papir, storži, palmini listi, morska trava, karton, koruzni koceni (storži), kokosovi orehi, rafija, juta, pluta, drugo

Če kupujete lesene igrače, kakšen les uporabljate? (Možnih je več odgovorov)

- Balza, jablana, smreka, bambus, jesen, trta, vrba, macesen, javor, oreh, bor

Ali kupujete/izdelujete barvane ali nebarvane igrače?

- Barvane
- Nebarvane

Kako dolgo povprečno zdržijo igrače?

- Nekaj dni
- 1 do 2 tedna
- En mesec
- Več kot en mesec

Kakšne igrače menite, da imajo vaše papige najraje? (material, barva, trdota, oblika...)

- Odgovor...